

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/100/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7912210423
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7912210423.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu EOS KSI Česká republika, s.r.o., Praha 4, Novodvorská 994, IČO: 25 117 48, proti žalovanej G. L., V., Č.. C. XXXX/X, za účasti vedľajšieho účastníka konania na strane žalovaného Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778, o zaplatenie 1.162,31 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov, sp.zn. 10 C/118/2012 zo dňa 9. novembra 2012 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie vo výroku III tak, že vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov konania.

Žalobcovi a vedľajšiemu účastníkovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil a o trovách rozhodol tak, že v právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou nemá žiaden z účastníkov právo na náhradu trov konania a že žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi (ďalej len VÚ) trovy konania 165,70 eur na účet JUDr. Igora Šafranka, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a nariadil žalobcovi vrátiť súdny poplatok 62,80 eur prostredníctvom daňového úradu po právoplatného rozhodnutia.

Zastavenie konania odôvodnil § 96 ods. 1, ods. 3 O.s.p. a vrátenie súdneho poplatku § 11 ods. 3, zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z ust. § 146 ods. 2 veta prvá, ust. § 149 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila, preto vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Ďalej uviedol, že žalobca zaviniel zastavenie konania a preto je povinný nahradiť VÚ trovy, ktoré mu vznikli právnym zastúpením a ktoré pozostávali z náhrady odmeny za 2 úkony právnej pomoci á 61,41 eur (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie z 4.10.2012) podľa § 14 ods. 1 písm. b) vyhl. č. 655/2004 z.z., za 2 x režijný paušál á 7,63 eur + 20 % náhrady DPH vo výške 27,62 eur t.j. spolu 165,70 eur.

Vo včas podanom odvolaní žiadal žalobca výrok o trovách konania zmeniť tak, že VÚ sa náhrada nepriznáva. Zároveň si uplatnil aj trovy konania v odvolacom konaní vo výške 19,12 eur s DPH pozostávajúce z jednej polovice úkonu právnej služby vo výške 9,96 eur s DPH a režijného paušálu k právnenému úkonu vo výške 9,16 eur s DPH (podanie odvolania)

V odvolaní uviedol, že cieľom Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zák. o ochrane spotrebiteľa(§3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občiansko súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii

VÚ (§ 93 ods. 2 O.s.p). Ďalej podotkol, že VÚ musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, pričom samotné združenie má v radoch členov s právnickým vzdelaním a má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva (poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp zn. 5 Co/26/2012 a sp. zn. 3 Cob/259/2011 a na dôvodovú správu k zák. č. 384/2008 Z.z.). Ďalej uviedol, že má z vlastných skúseností vedomosť, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaného, pričom pred zaslaním oznámenia svojho vstupu nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade, navyše svoje viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu (vid' rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co/141/2012). Takýto paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania (vid' rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Co/91/2012.). Zastával názor, že trovy konania VÚ nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle § 150 O.s.p., že združenie v predmetnom konaní nevystupuje ako splnomocnený zástupca žalovaných, ktorí o vstupe združenia do konania pravdepodobne ani nemali žiadnu vedomosť, čo vyjadril aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 13 Co/35/2012, ako aj v rozhodnutí sp. zn. 13 Co/36/2012. Upozornil ďalej na skutočnosť, že súd nepriznaním náhrady trov konania VÚ neporušil základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom VÚ k predmetu konania (rozhodnutie KS v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co/100/2012 a nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/03). Záverom si dovoľil uviesť, že hoci VÚ s dôvodnosťou priznania trov poukazuje na § 137 O.s.p. a na ust. Charty základných práv Európskej únie ako aj rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, podľa jeho názoru, VÚ žalovaného v konaní nezastupuje a preto nemožno pri zdôvodňovaní oprávnenosti nároku na náhradu trov konania argumentovať týmto ust., nakoľko toto priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci. (citoval z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13 Co/40/2012) Zároveň zastával názor, že ust. Charty základných práv Európskej únie ako aj rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, na ktoré poukázal VÚ sa týkajú všeobecnej ochrany spotrebiteľa a teda žiadne z predmetných ust. nepoukazuje na to, žeby sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi a uplatňovať si náhradu trov konania, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľovi poskytovali priamo právnické osoby.

VÚ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť a zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v sume 46,22 eur. Uviedol, že účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno odvodiť z čl. 47 ods. 2 Ústavy (jeho znenie citoval) a že z uvedeného vyplýva, že aj on, ako občianske združenie zložené prevažne z laikov v oblasti práva, ktoré je pripravené dôsledne presadzovať a chrániť aj v súdnych konaniach oprávnené záujmy spotrebiteľov, má právo vystupovať proti dodávateľom na základe princípu „rovnosti zbraní“. Ďalej uviedol, že samotná skutočnosť, že má principiálne právo na náhradu trov konania, nie je - dúfa - medzi účastníkmi sporná, napriek tomu poukázal na rozsudok 5Cdo71/2010 z 9.6.2010 Najvyššieho súdu SR, ako aj na komentáre k Občianskemu súdnemu poriadku, ktoré boli vydané v Nakladateľství C. H. Beck. Tvrdil, že jeho účasť v konaní je pre spotrebiteľa efektívna v zmysle cieľov a účelu na ktorý bol založený, že svojou činnosťou napĺňa vysoké ciele politiky EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľov, ako už na to poukázal (čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ, čl. 38 Charty základných práv EÚ, príslušne smernice EÚ a rozsudky Súdneho dvora EÚ, vnútroštátna právna úprava, najmä zákon o ochrane spotrebiteľa), že pri napĺňaní týchto cieľov je odkázaný na právne služby a že ak má svoje právo na zastupovanie advokátom, na napĺňanie svojich cieľov pri ochrane spotrebiteľov v praxi realizovať, je nepochybne potrebné, aby mu súdy priznávali náhradu trov konania, tam kde mu na náhradu trov konania vznikli podmienky, lebo ak súdy tak konať nebudú zabráni mu, ako neziskovej organizácii v pokračovaní v činnosti, čo by nemalo byť ich cieľom. Podotkol, že je skutočnosťou, že súdy celé roky bez problémov priznávajú náhradu trov konania dodávateľom v spotrebiteľských veciach a často platobnými rozkazmi v rozpore s § 172 ods. 9 O.s.p. a v súvislosti s uvedeným dal do pozornosti rozsudok Súdneho dvora EÚ (druhá komora) z 22.12.2010 vo veci C-279/09 a aj novelizované znenie § 137 O. s. p. Vytykal žalobcovi tvrdenie, že má vo svojich radoch členov, ktorí majú evidentne právnické vzdelanie. V skutočnosti len jedna jeho členka má právnické vzdelanie, avšak ani táto právnu prax nevykonáva. Podotkol, že mu nemôže byť vzhľadom na predmet jeho činnosti upierané právo na pr. zástupca, lebo ak by sa tento názor prijal, problematické by bolo aj zastupovanie advokátmi napr. sudcov, prokurátorov, advokátov, ministrov spravodlivosti,

predsedov vlád, ktorí sú právnikmi čo by bolo v evidentnom rozpore nielen s platným právom, ale aj s každodennou realitou a v tejto súvislosti poukázal aj na judikatúru citovanú v najnovšom komentári slovenského občianskeho procesného kódexu, pôvodne uverejnenú v časopise Soudni rozhledy 2/2002 na str. 43 (Števček/Ficová. Občiansky súdny poriadok, Komentár-I.diel, 2.vydanie, Praha: C. H. Beck, 2012, str. 492). Za nenáležité považoval tvrdenie žalobcu, že má trovy advokáta hradiť z vlastných prostriedkov a poukázal na svoju reálnu skúsenosť, keď napriek tomu, že podľa § 25 ods. 6 zák. č. 250/2007 Z.z. má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva, po opakovaných žiadostiach v priebehu posledných dvoch rokov mu napokon Ministerstvo hospodárstva SR schválilo a poukázalo finančnú podporu 4000 eur, pričom takýto finančný príspevok pri objeme činnosti ním vykonávanej na podporu spotrebiteľov nepokrýva ani len poštové výdavky a preto napriek tomu, že zákonná možnosť čerpať finančné prostriedky na podporu jeho činnosti síce existuje, pretože je výsledkom transpozície právnych aktov EÚ do nášho legislatívneho prostredia, avšak realita praxe je úplne iná a podpora štátu je skôr v rovine iluzórnej, než v rovine skutočnej, že nerozumie však prečo by neúspešné spory žalobcu mali byť dotované z prostriedkov štátu. Pripustil, že ani súd a ani žalovaná neiniciovala jeho vstup do konania, ale že doň vstúpil z vlastnej iniciatívy, ale nebolo mu zrejmé ako táto skutočnosť odôvodňuje nepriznanie trov, keďže disponovanie alebo nedisponovanie súhlasom žalovaného nemá žiaden právny význam a zákon ho nevyžaduje ani nepredpokladá nakoľko VÚ koná iba sám za seba (§ 93 ods. 4 O.s.p.) Namietal aj návrh žalobcu na použitie § 150 O.s.p., keďže podľa jeho názoru nebola splnená ani jedná z dvoch základných podmienok vyžadovaných zákonom (dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti). Ku konštatovaniu žalobcu, že jeho podania sa nadbytočne opakujú, bez uvedenie nových, významných skutočností uviedol, že je tomu preto tak , lebo tými vyjadreniami reaguje na rovnaké žaloby žalobcu a taktiež, že mu nie je jasné, prečo by mal pri vznášaní námietok premičania v každej veci používať nejaké inovované formulácie. K výkladu § 137 O.s.p., ktorý podal žalobca si dovoľil uviesť, že je vytrhnutý z kontextu a prehliada, že § 137 O.s.p. sa týka aj účastníkov a ich zástupcov a preto v tejto súvislosti poukázal na § 93 ods. 4 O.s.p., na komentár a na uznesenie NS SR 2 Obdo/27/2012 z 27.8.2012. Poukázal aj na rozhodnutia jednotlivých senátov slovenských Krajských súdov a uzavrel, že celé odvolanie žalobcu vyznieva tak, ako keby si žalobca od súdu nárokoval ochranu svojich hospodárskych záujmov.

Odvolací súd postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. (bez nariadenia odvolacieho pojednávania) zistil, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné a uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť podľa § 220 O.s.p. a náhradu trov konania VÚ nepriznať (po preskúmaní napadnutého výroku podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p.)

Podľa ust. § 93 ods. 2 O.s.p. ako VÚ sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Uvedené ust. bolo do nášho právneho poriadku zavedené zák. č. 384/2008 Z.z, pričom týmto samotným zákonom bola VÚ daná legitímácia na vstup do konania. Cieľom takto koncipovanej právnej úpravy podľa Dôvodovej správy k uvedenému zák. bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Vedľajšie účastníctvo je formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. VÚ je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov (sporných strán). VÚ je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je v zmysle ust. § 93 ods. 2 O.s.p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Vzhľadom na uvedené, účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu ale nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho zmysel a účel, teda „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie [to však napríklad neplatí pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje o žalobe platobným rozkazom (tzv. skrátené konanie), kedy sa táto pomoc môže najskôr prejaviť, až keď bude proti platobnému rozkazu podaný odpor].

Vychádzajúc z ust. § 93 ods. 4 O.s.p. v zmysle ktorého VÚ má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník je možné mu priznať aj náhradu trov konania, ale len za predpokladu že toto právo vzniklo aj účastníkovi na strane ktorého v konaní vystupoval.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie, alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemá.

Článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky priznáva každému právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi. Pojem každý spadá aj na vedľajšieho účastníka. VÚ nie je vylúčený z voľby akým spôsobom si toto ústavou dané právo uplatní, ale musí počítať s tým, že súd bude skúmať podľa § 142 ods.1 O.s.p. či trovy ním uplatnené boli vynaložené účelne teda či sa nimi sledovalo procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Súd nemôže zaviazat' účastníka na náhradu tých trov, ktoré druhý účastník počas konania vynaložil zbytočne.

Preto odvolací súd urobil záver, že nebolo potrebné aplikovať ust. § 150 O.s.p v danej veci (tak ako to namietá v odvolaní žalobca) avšak so zreteľom na účel právneho zastúpenia, na hospodárnosť konania, nemožno priznať trovy konania, keď tieto boli urobené VÚ v rozpore so zákonom.

Paušálny vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS do všetkých konaní, v ktorých vystupuje ako žalobca rovnaký subjekt, bez ohľadu na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. Preto odvolací súd považoval odvolanie žalobcu za dôvodne a ustálil, že konaním VÚ došlo k zbytočnému navýšeniu trov konania najmä tým, že sa dal zastúpiť advokátom, ktorý nevykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci t.j. neposkytol právne služby vykonanie ktorých by malo vplyv na rozhodnutie súdu. Ani na pojednávaní dňa 9.11.2012 nebol právny zástupca vedľajšieho účastníka prítomný.

Pretože súd prvého stupňa nesprávne aplikoval v danej veci ust. § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., keď pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia tieto priznal ako účelné, odvolací súd zmenil uznesenie vo výroku o náhrade trov konania tak, že náhradu trov VÚ za 2 úkony právnej pomoci (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie z 4.10.2012) á 61,41 eur + 2 x režijný paušál á 7,63 eur + 20 % DPH v sume 27,62 eur t.j. spolu vo výške 165,70 eur z dôvodu ich neúčelného vynaloženia nepriznal.

Podľa § 224 ods.1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods.1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods.1 prvá veta O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

VÚ nemal v odvolacím konaní úspech, preto nemá právo na náhradu jeho trov a žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nebola podľa § 150 ods.1 O. s. p. priznaná so zreteľom na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v povahe uplatneného nároku.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov : 3 hlasy za (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.